

СОЮЗ

Часопись для руского народа

Entered as second-class matter August 14, 1908 at the Post Office at New York, N. Y.,

Нью-Йорк. Н. Й., Четвер 14 січня 1909.

Желаня з Новим Роком.

Передплатникам „Союза“
всього найлутшого.

Часописи „Союз“ 10.000
нових передплатників, але
не анальфбетів як у „Сво-
боді“.

Головному вікарю Ор-
тинському — побудоване
католицької катедрі і кляштору з сьо-
страми, але не в Стейтах, ні
в Канаді — но в Амстерда-
мі. Відтак щасливого пово-
роту в край і обняте стани-
славівського єпископства на
місце Грицька.

Греко-католицьким попам і
подвижникам просвіти —
щоб Бог дав знане і опаме-
тане, та щоб взяли ся за ді-
ло незалежності з такою о-
хотою, як кілька літ тому, а
нових попів — грігорів —
езуїтів, щоб повиганяли з
товстенських парохій, а самі
в них поосідали та по давню
погуляли по „широкому
стену“. Чей і так за вірну
службу деканами не зіста-
нуть.

Незалежним попам — по
тисячу доларів і плахту дрі-
бних, щоб не нуждали ся
боротись з товстими католи-
ками о голоді і холоді.

Православному єпископо-
ви — більшого успіха в мо-
литвах, щоб відступники
від батьківської віри, стали
правдивими „християнськи-
ми“ кнутопокклонниками, о-
диноко-спасительної цар-
ської нагайки.

Православним попам —
аби „Синод“ ухвалив на
сей рік 20.000 рублів боль-
ше чим минушого, щоб
„Свѣтъ“ не потребував же-
брати від хамів на сирітський
приют.

Редактори „Свѣта“ —
тільки гумору на сей рік,
щоб „Дзвѣнок“ був на пе-
реді на сім сторін, а „Свѣтъ“
по заду на одній.

„Правдѣ“ і єї компані-
ст — щоб на сей рік взя-

ли в обо-
святі бу-
ку фтиту
способом
передпла-
зане від-
ского за-
„Посту-
правосла-
як Забло

„Свободі“ і єї компані-
стам — щоб Ортинський
відправив акафист до като-
лицької Геневефи на інтен-
цію корисного і скорого за-
лагодження процесу з Арсе-
нієм і тим способом відвер-
нути кару Божу, котраби
могла сягнути так далеко,
що в дальшій процесі могло
би ся відкрити багато ин-
ших крамол греко-католиць-
кої Спілки.

„Канад. Фармерови“ —
щоб більше боронив руских
поселенців, чим ліберальних
кандидатів.

„Гр.-кат. Р. Н. Союзови“
під покровительством кня-
зя церкви сьв. Сотера Ор-
тинського — щоб зріс о по-
ловину членів менше, а вар-
тість друкарні щоб підне-
сла ся на 34.000 доларів.

Членам „Р. Н. Союза“ —
щоб Бог допоміг щасливо
виплатити розмет за дівоч-
кий процес, котрий тепер
веде ся.

Директори „Свободи“
— щоби друкарський перзо-
нал був більше послухний
чим тамтого року, а при ве-
ликодній сповіді щиро і от-
верто визнав хто, коли, де,
як, чому, по що і на що ви-
носив тайники бабуні „Сво-
боди“ до наського „Союза“.

Редактори „Свободи“
— щоби почавши від Ново-
го Року, ще менше писав
чим минушого, а за те все,
щоб частійше відвідував
„Іванову хату“ де нїт болі-
зни, ні печали, но скрегот
зубов і воздыханіе.

Менажерови „Свободи“ —
бічно- доходу, щоби уряд

Стейтах — щоб сенат на-
шінгтонський ухвалив для
них 3 бочки варених, а 3 бо-
чки печених пирогів з най-
ліпшою підгірською смета-
ною, щоб могли свобідно
роздумувати над будучно-
стю нашого народа і бути
незалежними від гр.-кат.
душпастирів і їх газдинь.

Паламарам церкви сьвя-
того Юрія — щоб в сім ро-
ці замінили ся з католиків на
самостійних сьвідомих Ру-
синів подібно як образ сьв.
Николая що висить в церкві
переминив ся на сьвятого
Василия.

Редактори „Союза“ —
нічого не жєлає ся, бо з
Providence дістав вже два
чисто католицькі повиншова-
ня, котрі на бажане загаду
може передрукувати.

ДАРМОІДИ.

Після урядової статисти-
ки, в Іспанії, тій архикато-
лицькій країні, було в 1901 р.
40.030 монахинь і 10.630 мо-
нахів, разом отже 50 тисяч-
660 дармоїдів, які не сяють
ані орють, а живуть у до-
статках. Число се значно
збільшило ся в наслідок то-
го, що в остатних часах бо-
гато монахів прибуло з „без-
божної“ Франції, яка їм ви-
повіла війну. Всі найжизне-
нійші околиці і богаті міста
заняли монастирі, а в убо-
гих кастилійських степах, о-
колицях Андалузії та в го-
лодуючій Галіції (провінція
в Іспанії) не найдеш їх і на-
лік. Чорна армія загорнула
під свою власть усі школи,
банки, монополі тютюну,
часть залізниць, здобуває
правними і неправними спо-
собами землю, промисл і
торговлю. В їх руках е ка-

Братство Сьв. О. Николая
в Ньюарку справляє дня 19
с. м. Великий Баль в галі
Курца ч. 315 Норфолк ул.
Початок о год. 6-ій вечер
Добра музика, буфет і ви-
гравка. Вступ для панів і
пань по 15 цт.

Просимо всіх Русинів о
численне прибуте. Комітет.

ВЕЧЕРНИЦІ! в пам'яті
Шевченка заходом тов.
дільска Січ“ відділ жіноч.
при співучасті хору „Бо-
на“ відбудуть ся дня 30 січ-
ня с. р. в галі Ліберти ч.
263—257 Е. Houston ул.
Нью Йорку.

Товаришки й Товари-
ми, українські жінки в Нью-
Йорку хочемо першим се-
ім виступом звеличити п-
мять найбільшого нам гені-
Сподіючись, що й Ви
менше розумієте й співчу-
єте нашим намірам, своє
чисельною співучастю
поможете нам належно
сповнити. Програма е
брана а крім того по веч-
ниціх відбудеть ся заба-
ваннями.

Музика під діріген-
тов. Гуменюка.
Початок о 7 год. веч.
Від Комітету: Ан-
щик, Мария Чайківська,
кля Гарматюк, Евге-
кулінська, Михаліна
биньська, Анастасія
няк, Олена Чайківська,
анна Гарматюк, Анна
чик, Михаліна Заболот

Уділова Спілка „С-
не обмежує спів-роб-
ків і кожного щиро і
чого Русина прийме р-
свій круг. Уділи на-
пись і друкарню 10
рові. Передплатни-
юза“ уділи в сл-
треби даємо р-
лише оден
чно.

ПАРОДІА
2
М. ЧАЙКОВСКИ
ПИСЬ
я в четвер.
СТОДІЯ:
New York.
ПЛАТА:
\$1.50
\$1.75
\$3.
А чей
меншого п/х
ло кричали
привів Мр
Отвѣ
2.. Нью-Йорк. Н. Й., Четвер 14 січня 1909.

Одарка „воїньства“ Христового. (Конець.)

Воднак щоб „Свобода“ поплавувалась попи рівпочас-
вїть організували нові відділи „Союза“, агітуючи, що се
диноко спаса для робітника, если той забезпечить себе
на посмертне.

Люде з повним довірем приступали до сеї многоспа-
саемої організації, платили вкладки, справляли балі на
дохід „своїх“ братств, не роздумуючи навіть над тим,
що „радикальні“ попи уложили статут „Союза“, а також
і братств в той спосіб: на чолі організації має стояти ду-
ховник, котрий має дозирати чи всі члени сповняють свій
християнський обовязок, який сьв. церков наказує, або:
часть посмертного має бути призначена на гарний хри-
стиянський похорон (розуміє ся тут користь знову для
„радикальних“) або: если братство розвяже ся, каса того
братства має перейти на власність церкви і т. п.

Та побачили они що діло веде ся, чому-ж не пробу-
вати щастя дальше. На одній з конвенцій постарали ся
они, що попівські делегати ухвалили, щоби кождий член
примусом читав „Свободу“, хотя би навіть не знав і ну-
мера розпізнати. Ухвалу ввели в чин. Таким то способом
премудрі „радикали“ в однім дни навчили кілька сот лю-
дей письма. Новомодні Мойсеї. Сейчас по конвенції ди-
вись, а тут кождий вже платить за „Свободу“ а всі ана-
льфabetи читають і дивують ся, що тота „радикальна“
часопись так по правді і цікаво пише.

Таке чудо то лише піп може вчинити. Сьвідкі сьвідомі
одиниці мусіли-б мучити ся роками над анальфabetа-
ми, закладати вечірні школи, заохочувати до науки і т. д.
а тут в однім дни діло готове.

Та ще того всего було їм мало. Они забажали забави-
ти людей ще й другими річами. Забрались збирати фон-
ди: на бурси, еміграційний дім, народний дім, боеві фон-
ди і т. д. Люде жертвували, сипали долари, та дочекали
ся того, що навіть не бачили справозданя, що стало ся з
тими грішми. Зникли, як той мовляв, мов камфора. Но і
люде такою господаркою трохи знеохотились. Відчували,
що їх туманяють.

Але на штуку найде ся друга. Правда, кажуть, той
або сей наш товариш нічого не зробив, але дивіть но ви,
що там у краю робить ся. Та-ж ми їх брати. Поможім їм!
І знова заграли на чутливій струні нашого Русина. Знова
попинались долари.

Але чи всі гроші пішли там де належить ся? Се ве-
лике питане. Ось хотяй би взяти за примір недавні жерт-
ви, що збирали на підмогу нашому письменнику др. Ів.
Франку. Де тих кілька сот доларів — Бог зна.

От збирали, а чому? Тому щоби перешкодити збірці
для д. М. Січинського.

І так господарка та вела ся, повна всілякої барви
гумбів, аж до приїзду Ортинського.

Тоді буцім то настала така перемена, або властиво
дальший тяг їх політики тільки по иншій дорозі. Редак-
тор „Свободи“ занюхавши, що тепер треба станути рі-
шучо по котрійсь стороні продав друкарню фолькам і від-
сунув ся з політичного поля, фольки відпродали знова
вірникам гр. кат. „радикальних“ попів, а ті посадили на
ню свого князя церкви. От і доконали своє діло. Нарід,
церкви і друкарню кинули на жир Езуїтам, а самі по так
тяжкій праці наспокійнійше відсапують, кажучи, що вже
більш в політику мішати ся не будуть. Ідуть сліпо за
вскаківками Ортинської відправляють годівні, та стра-
хають пеклом всіх, хто відважить ся не то сказати, але і
подумати дещо проти Ортинського.

Та ще не конець на тім. Они старають ся впоїти у
кожного мече сьвідомого радикала чи Українця, що оди-
нока спаса для нашого національного житя се — езуї-
тизм і Ортинський.

Та і „радикали“ бачать, що робять їх „радикальні“
пастирі — та і собі таке починають.

Потворили товариства під такими гучними назвами
яких они не гідні, боронять єгомосців, сьвятять і гасять
сьвічки, ходять з такою на бже, стоять при Божім гробі з
піками і карабінами, та нарікають і відпрожують кож-
дому хто не робить так як они.

Та годі сему на разі зарадити. Де сила там воля. То-
му то навіть і декотрі з тутешніх сьвідоміших поступо-
вців, бачучи що менші брати гуртком сліднують за „ради-
кальними“ езуїтами, они не тільки що не старають ся
вияснити народови цілу махинацію, але ще і самі лізут
в те саме багно, справляють вечірки і тішають ся що змо-
жуть — завдяки прихильности попа — заробити більше
гроша. Но чи сей гріш принесе яку користь, если сло-
вом не боронить ся ідею, яку вціпили з тяжким трудом
красві патріоти — годі вірити.

Тут доконче треба би розпочати організацію відруб-
ну, сьвічку, котраб була в порозуміню з краєвим коміте-
том і тим способом лише можливе е перешкодити ана-
ло- молодих щепів які довгі часи плекали на іки
у відній вітчині

ав свої діти, тересував ся м. Найперше ина Людвіка дий. Улюбле- і йому були ція.

юлюблена з х чоловіків, з й будьто за- ь доведений аз самого А- езар убійця двика, якого ути до Тибру аса, третого еції і много о спів-вина ва Алексан-

ю відности р в коротці овиска, що і володар в атьком по- в Кольоагі, му мечем і и. Про згір- сьвідчить який обле- нство, як кий монах Alexander Christum, s vendere дав Олек- рі Христа, рше, тож об сей па- ники мог- з столиці і артику- щоб на їх х сьв. але просякну- рову сво- туп учи- ой, хтоб

медиянтом в орнаті папскім, решта католиків признає що був образом найогиднійшої роспусти.

В XV. століттю скликано собор в Констанцію. На престолі папскім засідав тоді Іван XXIII. якого оскар- жено і суджено на тім соборі за крадіж, сьвятокупецтво, убійства, кривоприсягу, чу- жолоство і інші подібні провини. Невдовзі по нім наступив Сікет IV. що пі- шов слідами Івана XXIII. Папа казав завести повідомі розпусти, за що побирав 200.000 дукатів річного до- ходу.

Та вже всіх перевишав брудними ділами Алексан- дер VI. з роду Боргіїв, по- ходження іспанського. За по- середництвом свого вуйка Калікста III. добивсь стано- виска єпископа в Валенції, 1455 р. кардинала в Портоа в кінці віцеканцлера. По смерті Іннокентія VIII. О- тім папі переховався вер- шик в язпці латинським от сего змісту: „Octo Noveus pueros genuit, totumque pu- celas, hunc merito poterit di- cere Roma Patrem“ — (Інно- кентій мав 8 хлопців і тіль- кож дівчат, його слушно Рим назпвав — батьком) о- шукою і перекупством по- зискав більшість кардина- лів при виборі і 1492 імено- ваний папою. Будучи кар- диналом л и ш и в 5 дітей Рпмлянник Рози Ваноссу- Людвіка, Цезара, Нана Гот- фрида і дочку Люкрецію. Яко папа, не мав вищої цілі перед собою над сю, щоб гоїно випосажити і при- вести до значія свою роди- ну в Італії. На сю ціль скла- далась вся його загранична політика. „Коли папа ви-

скопови (що звав себе папо- ю), а не царгородському па- тріярхови. Утяжпвість бор- би представлялась більшою й тим, що тоді почались бу- ли спори між царгородским патріярхом Фотієм, а рим- ским папою Николаєм I., спори о то, хто із них має більшу власть (до року 862 по Христі римські єпископи — так звані папи — і цар- городські грецькі єпископи — тож звані патріярхи — жили у згоді — отже до того року — римські папи не називали себе намісниками Христа) і для того Кирил і Методій знали, що папа у всіх краях не прийме їх ласкаво.

Славяни, коли вперше уч- или в своїх храмах службу Божу на їх ріднім славянсь- ким язпці — плакали з ве- ликої радості. До тої пори були Славяни як би глухі і німі, для того що німецькі мо- нахи відправляли Богослу- жения на незрозумілім для них. латинським язпці.

В короткім часі братя — Кирил і Методій ввели в Бо- гослуженє весь церковний обряд: вечерню і повечеріє, полунощницю і утрєню, ко- трих латинські попи не зна- ли, бо служби ті суть після греческого обрада. — Таким способом був положений по- чаток організації незалеж- ної славянської церкви.

Бувши в поганьстві на- рід громадами давав ся кре- стити, чуючи живі, ясні проповіді Кирила і Методія. Славяни покинули римско- німецьких сьвященників, їх церкви, їх латинський язпк.

Тоді то римско-німецькі попи почали шкідити Кирилу і Методієви всякими спосо- бами.

Спершу они явно кинули ся на чесних братів — про- повідників. „Ваше діло, го- ворили они, не іде до Божої слави. Славити Бога можна лиш на трьх язпках: єврей- скім, грецькім і латинськім, на котрих Пилат велів був дати надпис на кресті Спа- сителя.“ Очевидно тут рим- ско-німецькі попи страшну неправду говорили.

Видячи, що сами своєю брехнею не можуть нічо вдіяти, почали римско-ні- мецькі попи доносити папі Николаю I. на Кирила і Ме- тодія, що тіже у папських церковних провінціях про- повідують ложну неправи- ну науку. В наслідок того папа Николай I. покликав Кирила і Методія в Рим, що- би они оправдались перед ним від обвинєнь. Кирил і Методій мандрують через Моравію і Венецію до Італії до Риму. У Венеції римські попи і монахи налетіли на Кирила, як ворони на Соко- ла, та почали докоряти йо- му, що він учить ложної науки. Они питались: „Ска- жи нам, як то ти сьмієш, по- чати учити Словян на такім язпці і таких книгах, котрих перед тим ні апостоли, ні римський папа не винайшли? Ми знаєм лишє три язпки, котрими достойно можна славити в книгах Бога: єв- рейський, грецький і латинь- ский.“

Учитель Кирил, філософ, спокійно відповів: „Чи не посилає Бог свій благодат- ний дом однаково на все? Чи сонце не однаково всім сьвітить? Чи не вдихає ми

всі один і той сам воздух? Як же ви не встигаєте ся боронити лишє три язпки, а прочим народам і племе- нам кажете бути глухими і сліпими. Скажіть: після ва- шої науки Бог немичний (безспільний), для того, що Він не може їм того дати? або значить, що Він завне- ний, для того, що не хоче їм того дати? Неправда! ми знаєм много много народів, із котрих кожний має свої книги і посилає славу Богу на своїм язпці, як: Арменці, Перси, Готи і інші: Воспой- те Господеві піснь но- ву, воспойте Господеві вся земля. Вся земля да покло- нит ся Теб і поєм Теб і, да поет же імені Твоєму, Виш- ній. (Псалом царя Давида). Або Спаситель говорив: „Шедше убо научите вся язпки. (єван. Мат.)“ Но чи можна переконати тих, хто не хоче знати правди і лишє спорить задля зовсім инь- ших причин?

Небавом помер папа Ни- колай I., а его наслідником був вибраний Адріян II., котрий досить величєство прийняв Кирила і Методія в Римі — та узнав їх цілком безвинними. Інакше папа Адріян II. не міг поступити: з одної сторони він бояв ся прогнівати грецького цїсаря Василія, що вступив на трон по смерті Михайла III.; не хотів також прогнівати і цар- городського патріярха Ігна- тія, з котрим почав жити в згоді. З другої сторони він найбільше бояв ся того, що- би і славянські князі Ростис- лав і Коцель, не відпали від него і не піддали ся під церковну власть царгород- ского патріярха.

У Римі 14. лютого 869 у- мер Константин, прийнявши перед смертю імя Кирила.

В р. 870 вернув Методій до Славян і почав місійну роботу в Панонії, а на жела- не князя панонського Коце- ля, став єпископом, узнаю- чим верховну власть папи Адріана II. Но тепер ціл- ком зле поводи́ло ся Мето- дію. Князя моравського Ростислава підступом і зрадою Святополка, сестриця Ростиславово — злови́ли Німці, викололи очи — і замкнули у монастир, а німецькі єпис- копи знова почали пере- сл і д у в а т и Методія і єму шкідити. Они відобрали єму церков і школу і замкнули у в'язницю; веліли єго мучи- ти і бити палками, держали в холоді і голоді, на дощі і снігу серед зими. Майже три роки горював у в'язниці Ме- тодія. Римско-німецькі єпи- скопи обходили ся з ним, як звіри.

Методій листовно скаржив ся перед папою в Римі, але і папа стояв по стороні звір- ских єпископів, по стороні сил фізичної і був рівноду- шним для славянської цер- кви і її проповідників. Під- час терпінь Методія — у- мер папа Адріян II., а його наступником зістав вибраний Іван VIII., котрий осво- бодив Методія із в'язниці в 874 році.

(Дальше буде.)

— Ширіть від хати до ха- ти одинокую самотійну часо- пись посьвячену виключно для чеських Русинів.

Початок християнства між Славянами в IX. століттю а тепер.

(Дальше.)

Уложивши славянську аз- буку почав Кирил перево- дити на славянський язпк євангеліє і всі книги бого- служебні. І так Славяни по- чали славити Бога своїм яз- зиком. Кирил і Методій, у- даючись в Моравію до князя Ростислава, знали, що їх че- кає трудна борба із пере- шкодами зі сторони латино- німецьких монахів, ворогів Славянства.

Край Моравія — під цер- ковним зарядом — був тоді підчинений римському єпи-

скав свої діти, тересував ся м. Найперше ина Людвіка дий. Улюбле- і йому були ція.

юлюблена з х чоловіків, з й будьто за- ь доведений аз самого А- езар убійця двика, якого ути до Тибру аса, третого еції і много о спів-вина ва Алексан-

ю відности р в коротці овиска, що і володар в атьком по- в Кольоагі, му мечем і и. Про згір- сьвідчить який обле- нство, як кий монах Alexander Christum, s vendere дав Олек- рі Христа, рше, тож об сей па- ники мог- з столиці і артику- щоб на їх х сьв. але просякну- рову сво- туп учи- ой, хтоб

медиянтом в орнаті папскім, решта католиків признає що був образом найогиднійшої роспусти.

В XV. століттю скликано собор в Констанцію. На престолі папскім засідав тоді Іван XXIII. якого оскар- жено і суджено на тім соборі за крадіж, сьвятокупецтво, убійства, кривоприсягу, чу- жолоство і інші подібні провини. Невдовзі по нім наступив Сікет IV. що пі- шов слідами Івана XXIII. Папа казав завести повідомі розпусти, за що побирав 200.000 дукатів річного до- ходу.

Та вже всіх перевишав брудними ділами Алексан- дер VI. з роду Боргіїв, по- ходження іспанського. За по- середництвом свого вуйка Калікста III. добивсь стано- виска єпископа в Валенції, 1455 р. кардинала в Портоа в кінці віцеканцлера. По смерті Іннокентія VIII. О- тім папі переховався вер- шик в язпці латинським от сего змісту: „Octo Noveus pueros genuit, totumque pu- celas, hunc merito poterit di- cere Roma Patrem“ — (Інно- кентій мав 8 хлопців і тіль- кож дівчат, його слушно Рим назпвав — батьком) о- шукою і перекупством по- зискав більшість кардина- лів при виборі і 1492 імено- ваний папою. Будучи кар- диналом л и ш и в 5 дітей Рпмлянник Рози Ваноссу- Людвіка, Цезара, Нана Гот- фрида і дочку Люкрецію. Яко папа, не мав вищої цілі перед собою над сю, щоб гоїно випосажити і при- вести до значія свою роди- ну в Італії. На сю ціль скла- далась вся його загранична політика. „Коли папа ви-

скопови (що звав себе папо- ю), а не царгородському па- тріярхови. Утяжпвість бор- би представлялась більшою й тим, що тоді почались бу- ли спори між царгородским патріярхом Фотієм, а рим- ским папою Николаєм I., спори о то, хто із них має більшу власть (до року 862 по Христі римські єпископи — так звані папи — і цар- городські грецькі єпископи — тож звані патріярхи — жили у згоді — отже до того року — римські папи не називали себе намісниками Христа) і для того Кирил і Методій знали, що папа у всіх краях не прийме їх ласкаво.

Славяни, коли вперше уч- или в своїх храмах службу Божу на їх ріднім славянсь- ким язпці — плакали з ве- ликої радості. До тої пори були Славяни як би глухі і німі, для того що німецькі мо- нахи відправляли Богослу- жения на незрозумілім для них. латинським язпці.

В короткім часі братя — Кирил і Методій ввели в Бо- гослуженє весь церковний обряд: вечерню і повечеріє, полунощницю і утрєню, ко- трих латинські попи не зна- ли, бо служби ті суть після греческого обрада. — Таким способом був положений по- чаток організації незалеж- ної славянської церкви.

Бувши в поганьстві на- рід громадами давав ся кре- стити, чуючи живі, ясні проповіді Кирила і Методія. Славяни покинули римско- німецьких сьвященників, їх церкви, їх латинський язпк.

Тоді то римско-німецькі попи почали шкідити Кирилу і Методієви всякими спосо- бами.

Спершу они явно кинули ся на чесних братів — про- повідників. „Ваше діло, го- ворили они, не іде до Божої слави. Славити Бога можна лиш на трьх язпках: єврей- скім, грецькім і латинськім, на котрих Пилат велів був дати надпис на кресті Спа- сителя.“ Очевидно тут рим- ско-німецькі попи страшну неправду говорили.

Видячи, що сами своєю брехнею не можуть нічо вдіяти, почали римско-ні- мецькі попи доносити папі Николаю I. на Кирила і Ме- тодія, що тіже у папських церковних провінціях про- повідують ложну неправи- ну науку. В наслідок того папа Николай I. покликав Кирила і Методія в Рим, що- би они оправдались перед ним від обвинєнь. Кирил і Методій мандрують через Моравію і Венецію до Італії до Риму. У Венеції римські попи і монахи налетіли на Кирила, як ворони на Соко- ла, та почали докоряти йо- му, що він учить ложної науки. Они питались: „Ска- жи нам, як то ти сьмієш, по- чати учити Словян на такім язпці і таких книгах, котрих перед тим ні апостоли, ні римський папа не винайшли? Ми знаєм лишє три язпки, котрими достойно можна славити в книгах Бога: єв- рейський, грецький і латинь- ский.“

Учитель Кирил, філософ, спокійно відповів: „Чи не посилає Бог свій благодат- ний дом однаково на все? Чи сонце не однаково всім сьвітить? Чи не вдихає ми

всі один і той сам воздух? Як же ви не встигаєте ся боронити лишє три язпки, а прочим народам і племе- нам кажете бути глухими і сліпими. Скажіть: після ва- шої науки Бог немичний (безспільний), для того, що Він не може їм того дати? або значить, що Він завне- ний, для того, що не хоче їм того дати? Неправда! ми знаєм много много народів, із котрих кожний має свої книги і посилає славу Богу на своїм язпці, як: Арменці, Перси, Готи і інші: Воспой- те Господеві піснь но- ву, воспойте Господеві вся земля. Вся земля да покло- нит ся Теб і поєм Теб і, да поет же імені Твоєму, Виш- ній. (Псалом царя Давида). Або Спаситель говорив: „Шедше убо научите вся язпки. (єван. Мат.)“ Но чи можна переконати тих, хто не хоче знати правди і лишє спорить задля зовсім инь- ших причин?

Небавом помер папа Ни- колай I., а его наслідником був вибраний Адріян II., котрий досить величєство прийняв Кирила і Методія в Римі — та узнав їх цілком безвинними. Інакше папа Адріян II. не міг поступити: з одної сторони він бояв ся прогнівати грецького цїсаря Василія, що вступив на трон по смерті Михайла III.; не хотів також прогнівати і цар- городського патріярха Ігна- тія, з котрим почав жити в згоді. З другої сторони він найбільше бояв ся того, що- би і славянські князі Ростис- лав і Коцель, не відпали від него і не піддали ся під церковну власть царгород- ского патріярха.

У Римі 14. лютого 869 у- мер Константин, прийнявши перед смертю імя Кирила.

В р. 870 вернув Методій до Славян і почав місійну роботу в Панонії, а на жела- не князя панонського Коце- ля, став єпископом, узнаю- чим верховну власть папи Адріана II. Но тепер ціл- ком зле поводи́ло ся Мето- дію. Князя моравського Ростислава підступом і зрадою Святополка, сестриця Ростиславово — злови́ли Німці, викололи очи — і замкнули у монастир, а німецькі єпис- копи знова почали пере- сл і д у в а т и Методія і єму шкідити. Они відобрали єму церков і школу і замкнули у в'язницю; веліли єго мучи- ти і бити палками, держали в холоді і голоді, на дощі і снігу серед зими. Майже три роки горював у в'язниці Ме- тодія. Римско-німецькі єпи- скопи обходили ся з ним, як звіри.

Методій листовно скаржив ся перед папою в Римі, але і папа стояв по стороні звір- ских єпископів, по стороні сил фізичної і був рівноду- шним для славянської цер- кви і її проповідників. Під- час терпінь Методія — у- мер папа Адріян II., а його наступником зістав вибраний Іван VIII., котрий осво- бодив Методія із в'язниці в 874 році.

(Дальше буде.)

— Ширіть від хати до ха- ти одинокую самотійну часо- пись посьвячену виключно для чеських Русинів.

Початок християнства між Славянами в IX. століттю а тепер.

(Дальше.)

Уложивши славянську аз- буку почав Кирил перево- дити на славянський язпк євангеліє і всі книги бого- служебні. І так Славяни по- чали славити Бога своїм яз- зиком. Кирил і Методій, у- даючись в Моравію до князя Ростислава, знали, що їх че- кає трудна борба із пере- шкодами зі сторони латино- німецьких монахів, ворогів Славянства.

Край Моравія — під цер- ковним зарядом — був тоді підчинений римському єпи-

скав свої діти, тересував ся м. Найперше ина Людвіка дий. Улюбле- і йому були ція.

юлюблена з х чоловіків, з й будьто за- ь доведений аз самого А- езар убійця двика, якого ути до Тибру аса, третого еції і много о спів-вина ва Алексан-

ю відности р в коротці овиска, що і володар в атьком по- в Кольоагі, му мечем і и. Про згір- сьвідчить який обле- нство, як кий монах Alexander Christum, s vendere дав Олек- рі Христа, рше, тож об сей па- ники мог- з столиці і артику- щоб на їх х сьв. але просякну- рову сво- туп учи- ой, хтоб

медиянтом в орнаті папскім, решта католиків признає що був образом найогиднійшої роспусти.

В XV. століттю скликано собор в Констанцію. На престолі папскім засідав тоді Іван XXIII. якого оскар- жено і суджено на тім соборі за крадіж, сьвятокупецтво, убійства, кривоприсягу, чу- жолоство і інші подібні провини. Невдовзі по нім наступив Сікет IV. що пі- шов слідами Івана XXIII. Папа казав завести повідомі розпусти, за що побирав 200.000 дукатів річного до- ходу.

Та вже всіх перевишав брудними ділами Алексан- дер VI. з роду Боргіїв, по- ходження іспанського. За по- середництвом свого вуйка Калікста III. добивсь стано- виска єпископа в Валенції, 1455 р. кардинала в Портоа в кінці віцеканцлера. По смерті Іннокентія VIII. О- тім папі переховався вер- шик в язпці латинським от сего змісту: „Octo Noveus pueros genuit, totumque pu- celas, hunc merito poterit di- cere Roma Patrem“ — (Інно- кентій мав 8 хлопців і тіль- кож дівчат, його слушно Рим назпвав — батьком) о- шукою і перекупством по- зискав більшість кардина- лів при виборі і 1492 імено- ваний папою. Будучи кар- диналом л и ш и в 5 дітей Рпмлянник Рози Ваноссу- Людвіка, Цезара, Нана Гот- фрида і дочку Люкрецію. Яко папа, не мав вищої цілі перед собою над сю, щоб гоїно випосажити і при- вести до значія свою роди- ну в Італії. На сю ціль скла- далась вся його загранична політика. „Коли папа ви-

скопови (що звав себе папо- ю), а не царгородському па- тріярхови. Утяжпвість бор- би представлялась більшою й тим, що тоді почались бу- ли спори між царгородским патріярхом Фотієм, а рим- ским папою Николаєм I., спори о то, хто із них має більшу власть (до року 862 по Христі римські єпископи — так звані папи — і цар- городські грецькі єпископи — тож звані патріярхи — жили у згоді — отже до того року — римські папи не називали себе намісниками Христа) і для того Кирил і Методій знали, що папа у всіх краях не прийме їх ласкаво.

Славяни, коли вперше уч- или в своїх храмах службу Божу на їх ріднім славянсь- ким язпці — плакали з ве- ликої радості. До тої пори були Славяни як би глухі і німі, для того що німецькі мо- нахи відправляли Богослу- жения на незрозумілім для них. латинським язпці.

В короткім часі братя — Кирил і Методій ввели в Бо- гослуженє весь церковний обряд: вечерню і повечеріє, полунощницю і утрєню, ко- трих латинські попи не зна- ли, бо служби ті суть після греческого обрада. — Таким способом був положений по- чаток організації незалеж- ної славянської церкви.

Бувши в поганьстві на- рід громадами давав ся кре- стити, чуючи живі, ясні проповіді Кирила і Методія. Славяни покинули римско- німецьких сьвященників, їх церкви, їх латинський язпк.

Тоді то римско-німецькі попи почали шкідити Кирилу і Методієви всякими спосо- бами.

Спершу они явно кинули ся на чесних братів — про- повідників. „Ваше діло, го- ворили они, не іде до Божої слави. Славити Бога можна лиш на трьх язпках: єврей- скім, грецькім і латинськім, на котрих Пилат велів був дати надпис на кресті Спа- сителя.“ Очевидно тут рим- ско-німецькі попи страшну неправду говорили.

Видячи, що сами своєю брехнею не можуть нічо вдіяти, почали римско-ні- мецькі попи доносити папі Николаю I. на Кирила і Ме- тодія, що тіже у папських церковних провінціях про- повідують ложну неправи- ну науку. В наслідок того папа Николай I. покликав Кирила і Методія в Рим, що- би они оправдались перед ним від обвинєнь. Кирил і Методій мандрують через Моравію і Венецію до Італії до Риму. У Венеції римські попи і монахи налетіли на Кирила, як ворони на Соко- ла, та почали докоряти йо- му, що він учить ложної науки. Они питались: „Ска- жи нам, як то ти сьмієш, по- чати учити Словян на такім язпці і таких книгах, котрих перед тим ні апостоли, ні римський папа не винайшли? Ми знаєм лишє три язпки, котрими достойно можна славити в книгах Бога: єв- рейський, грецький і латинь- ский.“

Учитель Кирил, філософ, спокійно відповів: „Чи не посилає Бог свій благодат- ний дом однаково на все? Чи сонце не однаково всім сьвітить? Чи не вдихає ми

всі один і той сам воздух? Як же ви не встигаєте ся боронити лишє три язпки, а прочим народам і племе- нам кажете бути глухими і сліпими. Скажіть: після ва- шої науки Бог немичний (безспільний), для того, що Він не може їм того дати? або значить, що Він завне- ний, для того, що не хоче їм того дати? Неправда! ми знаєм много много народів, із котрих кожний має свої книги і посилає славу Богу на своїм язпці, як: Арменці, Перси, Готи і інші: Воспой- те Господеві піснь но- ву, воспойте Господеві вся земля. Вся земля да покло- нит ся Теб і поєм Теб і, да поет же імені Твоєму, Виш- ній. (Псалом царя Давида). Або Спаситель говорив: „Шедше убо научите вся язпки. (єван. Мат.)“ Но чи можна переконати тих, хто не хоче знати правди і лишє спорить задля зовсім инь- ших причин?

Небавом помер папа Ни- колай I., а его наслідником був вибраний Адріян II., котрий досить величєство прийняв Кирила і Методія в Римі — та узнав їх цілком безвинними. Інакше папа Адріян II. не міг поступити: з одної сторони він бояв ся прогнівати грецького цїсаря Василія, що вступив на трон по смерті Михайла III.; не хотів також прогнівати і цар- городського патріярха Ігна- тія, з котрим почав жити в згоді. З другої сторони він найбільше бояв ся того, що- би і славянські князі Ростис- лав і Коцель, не відпали від него і не піддали ся під церковну власть царгород- ского патріярха.

У Римі 14. лютого 869 у- мер Константин, прийнявши перед смертю імя Кирила.

В р. 870 вернув Методій до Славян і почав місійну роботу в Панонії, а на жела- не князя панонського Коце- ля, став єпископом, узнаю- чим верховну власть папи Адріана II. Но тепер ціл- ком зле поводи́ло ся Мето- дію. Князя моравського Ростислава підступом і зрадою Святополка, сестриця Ростиславово — злови́ли Німці, викололи очи — і замкнули у монастир, а німецькі єпис- копи знова почали пере- сл і д у в а т и Методія і єму шкідити. Они відобрали єму церков і школу і замкнули у в'язницю; веліли єго мучи- ти і бити палками, держали в холоді і голоді, на дощі і снігу серед зими. Майже три роки горював у в'язниці Ме- тодія. Римско-німецькі єпи- скопи обходили ся з ним, як звіри.

Методій листовно скаржив ся перед папою в Римі, але і папа стояв по стороні звір- ских єпископів, по стороні сил фізичної і був рівноду- шним для славянської цер- кви і її проповідників. Під- час терпінь Методія — у- мер папа Адріян II., а його наступником зістав вибраний Іван VIII., котрий осво- бодив Методія із в'язниці в 874 році.

(Дальше буде.)

— Ширіть від хати до ха- ти одинокую самотійну часо- пись посьвячену виключно для чеських Русинів.

Початок християнства між Славянами в IX. століттю а тепер.

(Дальше.)

Уложивши славянську аз- буку почав Кирил перево- дити на славянський язпк євангеліє і всі книги бого- служебні. І так Славяни по- чали славити Бога своїм яз- зиком. Кирил і Методій, у- даючись в Моравію до князя Ростислава, знали, що їх че- кає трудна борба із пере- шкодами зі сторони латино- німецьких монахів, ворогів Славянства.

Край Моравія — під цер- ковним зарядом — був тоді підчинений римському єпи-

скав свої діти, тересував ся м. Найперше ина Людвіка дий. Улюбле- і йому були ція.

юлюблена з х чоловіків, з й будьто за- ь доведений аз самого А- езар убійця двика, якого ути до Тибру аса, третого еції і много о спів-вина ва Алексан-

ю відности р в коротці овиска, що і володар в атьком по- в Кольоагі, му мечем і и. Про згір- сьвідчить який обле- нство, як кий монах Alexander Christum, s vendere дав Олек- рі Христа, рше, тож об сей па- ники мог- з столиці і артику- щоб на їх х сьв. але просякну- рову сво- туп учи- ой, хтоб

медиянтом в орнаті папскім, решта католиків признає що був образом найогиднійшої роспусти.

В XV. століттю скликано собор в Констанцію. На престолі папскім засідав тоді Іван XXIII. якого оскар- жено і суджено на тім соборі за крадіж, сьвятокупецтво, убійства, кривоприсягу, чу- жолоство і інші подібні провини. Невдовзі по нім наступив Сікет IV. що пі- шов слідами Івана XXIII. Папа казав завести повідомі розпусти, за що побирав 200.000 дукатів річного до- ходу.

Та вже всіх перевишав брудними ділами Алексан- дер VI. з роду Боргіїв, по- ходження іспанського. За по- середництвом свого вуйка Калікста III. добивсь стано- виска єпископа в Валенції, 1455 р. кардинала в Портоа в кінці віцеканцлера. По смерті Іннокентія VIII. О- тім папі переховався вер- шик в язпці латинським от сего змісту: „Octo Noveus pueros genuit, totumque pu- celas, hunc merito poterit di- cere Roma Patrem“ — (Інно- кентій м

ВЕРНИГОРА.

(Періодична з 1768 року.)

(Дальше.)

— А чортів пізнали, летять гальпом без найменшого порятуку і нічого не говорять, хотя на ціле горло кричались. Хто їде? Перший раз поручник, коли привів Москаля з під'їзду цілком інакше надіхав.

Отвердла брону і добре приглядалися, а коли побачили, що се єлиця польська, спустили міст. Тільки дев'ятьох із двох впало в найбільшій переполоху і кричали: Замикайте, замикайте браму, Гайдамаки за нами гонять!

— Бю, побю, стій! з коней! що з вами є люди? Навіть миш за вами не гонить.

Міст усунули, браму замкнули а шляхта кінна ледь-виопам'яталась при самім замчиску, посідавши з коний. Єлиця перелякані, покровавлені, сильно віддиhaють грудьми, а коні аж боками робять.

— Бю, побю, де поручник? що то значить? говорить.

Один з них заледви зміг сказати.

— Все було в спокою, два рази переїхалисьмо площу мійську вздовж і в поперек а живої душі не було на дорозі. Поручник сказав: то з нас жарти строять, їдьмо до Вигоди. І двох виїхало наперед і дали знати, що там є хлопці. Поручник казав іти в перед і добути шаблі. Заледви зблизилисьмо ся о двадцять кроків, аж тут з усіх боків напало на нас Гайдамацтво з криком: ріж! січи! бий! Косами стинали, ножами пробивали. Був судний день. Мені здавалось, що Гайдамаків було що найменше зо сто тисяч, я сам не знаю як ми вимкнулись.

Другий додав — Під поручником кінв запіткнув ся Гайдамаки попарпали його на кусники, я сам бачив.

Третій говорив: — Боже проведінє нас уратувало.

Крику, гамору, а поміж тим всі немов на коменду кричали: Пане начальнику, Гайдамаки кричали вже на місто, на місто.

Коморник сам посмутнів. — Бю, побю, та молодіж ніколи не слухає ради старших. Говорив я зробити під'їзд, але з далека, не атакувати, у них шабля всім, а до-свідчення пожалє ся Боже. Бю, побю, моспанки, в Бозі надія і в добрій справі, всею піде гаразд, вірно а звияжемо. Пане Мадейский скажіть ударити в дзвін, щоб все ставало під зброю! — додав коморник піднесенем голосом.

В недовзі дзвін відозвав ся. На подвір'ю гомонить шляхта, побренькує зброєю стоячи довкола огнища. Коморник увійшов в середину, підкрутив вус і в той спосіб проговорив:

— Бю, побю, моспанки, дивіть на гонор пляхотський! Наші батьки гинули і не піддавали ся і ми згинемо а не піддамо ся.

Всі закричали: — Згинемо а не піддамо ся! — А відгомін в старім замку повторив ся: — Не піддамо ся! — У коморника душа розрадувалась, а і в серце шляхти вступило трохи відваги.

Коло Вигоди Гайдамаки товпами волочать ся. Гомін рух і крики: до міста! В коршмі на лавах засіли попи, дяки, паламарі а на середині світлиці тринайцять повязаної шляхти. Одежа їх пошарпана, а з нагого тіла і лідця сичить ся кров. Зблизив ся до них корсунський піп.

— Вржі Ляхи, говоріть правду, бо будемо вас як венпрів пражити, кільки вас є в замку?

Поручник підніс голову.

— Собачий сину, попе, говорив я вже що нас є вісім сот, а за годину прийде бригада коронного війська. Утікайте, бо погинете як мухи.

— Чорти би пірвали твою пляхотську душу, ти упертій Ляху, а що зробилисьте з офіцером царіці?

— Если не повісили то повісять зрадника Москаля і вам так само буде ками если не розійдетесь.

— Дабуга Лях! огня! смалити! — кликали присутні.

В тім на дорозі задудніли копита кінські, багато їздців прибуло перед коршму і зісїдали з коней а коли увійшли, сей час встав Стягайло і поцілував руку входячого в перед попа.

— Отче благочинний, благослови, все так зроблено як ти казав, але Ляхи замкнули ся в замку.

Піп Василій перехресгив люд знаком святаго хреста: — Во ім'я Отца і Сина і Святаго Духа, Амінь. Хай вас Бог благословить вірні люди, прийшов день спасення. Ви вольні тепер! вже наші брати увільнились від лядкої неволі. В імени пречистої віри ідїть їх прикладом, Бог з нами і царіця!

А всі кричали: до міста, до міста!

Василій спитав Стягайла, що значать ті повязані люди? Стягайло оповів, як шляхта збиралась на ярмарок як все то він зарядив, але відій шляхта від Вернигора про все довідалась, як Німець, товариш Кречетникова перестережений Москалями виїхав до міста. О під'їзді поручника як увязнили Тамару, о другім під'їзді, о щасливім увязненню шляхти а при тім всім віддав попови якесь письмо. Благочинний так пильно і уважно слухав, як єзуїта слухає сповіді тільки помрукував:

(Дальше буде.)

Свята Інквізиція.

(Дальше.)

Славний сатирик Н. Моралізованого клбосасію, відважно відслоняє тайни зде-новелі так описує уру. В кінці Massucio в одній своїй ють розпустно, а монахів: „Ошукують, крадуть, жи-ся святами і роб'там де суть менше знані оголошують-го Вікентія, друкать чудеса. Один показує шати свята-узду осла з Сарістий письмо святаго Бернарда, третій ників ніби то сліпаго. Декотрі винаймають собі спіль-кненем ся одержіти або калік і уздоровляють їх за дот-че: Ото милосерддя подиву зібраної товпи. Товпа кли-гі, урочисті прощі! Дзвони дзвонять, відбувають ся до-серед товпи і огесії. Буває і так, що один монах стоїть другого монаха. лощує на проповідальниці за брехуна з котрої то хворе. Тоді нагло перший стає ся біснுவатим, Все разом справити лічить його проповідник і навертає, ключно до монахішна комедія. Монахині належать ви-ним) зістають жив; если віддадуть ся лїякам (недухов-ють з монахами увязнені і переслідовані. Они виправля-я і не ся до си комплетні весіля, робять ся уклади, їсть Я сам — каже та, при чім відправляє ся Служби Божі. „і видів все тое автор — бував нераз на таких празниках так малі монахи власні очі. Такі монахині родять від-хтось думав щ'янята або позбавляють ся плоду. если би рів женьських а то брехня, хай відвідає виходки кляшт-„Нич, тільки чнаїде там цілий збір дрібних кісточок. І таким лкаси Герода в Вефліємі. “

Було би недіям повірювано справу наворотаня ерети-поміж тодішньсправедливостію, если би ми перечили що люди. Однак цм духовенством були тоже гарні і чесні зачинали ся правдою, що скоро такі впливали на верх, Прикладним фоти них по більшій часті переслідованя. Спїритистів трактом є під тим зглядом переслідоване. мували ся за є Францішканів, котрі острійше притри-шканського жону. Узнано їх по відлученю від франці-Мусимо акону за еретиків.

не число осеєще раз згадати за Вальденів, котрих знач-сти Італії. Вплио ся в Калябрії, полуднево-західній ча-гнати, даючи 1340 р. приймили їх там калябрийські ма-гослужень. Ім цілковиту свободу в відправляваню бо-Апулії (пол. Пізнійше Вальденці поселили ся тоже в околиці аж луднево-східній часті Італії) а з часом засіли острова Сици неаполітанського королівства і навіть до-ти церкви, цилії. В часах Реформації забажали побудова-в приватнибо до сих пор відправляли свої богослуженя розпочали в домах. Тим звернули на себе увагу Риму і го інквізитєря переслідованя. Вислано проти них славно-про него віра кардинала Alexandrini. Вже сама відомість ла і укріплетарчила, щоби Вальденці опустили свої се-власть. Зає ся в лїсах. Тоді до них забрала ся свїтека подарувавступник короля видав проклямацію, в якій дованим пину всім волокитам, прогнанцям і переслі-Подібно яравом, если будуть помагати нищити еретиків, на поміч їх у Франції, збрала ся тут ріжнородна чернь них обітінквізиції проти еретиків, а Вальденів злудже-еретиковицями, напали і вирізали, на тій основі, що внутреної не треба дотримувати слова. Одним виривано човано листи, других обливано смолою і палено, або би-палаючицихуками, обдирано живцем зі шкіри, припїкано Вєі тип головнями і т. п.

тим, які і варварства суть однак нічим в порівнаню з Вісімдес. відбували ся в Montalto під оком губернатора. снім льють-вісім нещасних вязнів замкнуто в якімсь ті-лік з ноху. Кат хапав першого ліпшого за голову і во-Кров зарі, казав клякати і ножем підрізував йому горло. Злидвала одєжу і рамена нещасного.

кат по ївши закровавлену заслону з голови трупа, ішов ною і знову жертву, прикривав голову тою самою засло-спосіб нову починав своє діло страшенної смерті. В той сказавмордовано всіх вязнів. В Калябрії увязнено і ршиів в на смерть около 1.600 Вальденів. Один з това-нем сакардинала Alexandrini каже: „Ще перед з'явле-шкіри кардинала 88 еретиків зістало живцем обдертих зі на спи, розрубаних на дві половини, кавалки наколювано ла ся іси і уставлено вздовж головної дороги, що тягну-толиць 36 миль. “ Се все мало послужити до зміцненя ка-Скої церкви і до великого переполоху еретиків.

вімо і пізнійших жорстокостях інквізиції в Італії розпо-їв розділі, де говорять ся о святій римській і загаль-рейдінквізиції заложений в р. 1542. Тим часом заки пе-на сїемо до опису іспанської інквізиції, пригляньмо ся лосіб провадження справ св. офіціум.

Урядовий регулямін святаго офіціум.

кла, О провадженю справ через св. офіціум маємо до-окрїні відомости. Задля ревної опіки, якою всілякі папи щоужали інституцію суду віри, новтавали степенно дляраз більш означені права. Видано ріжні інструкції ско інквізиторів, в котрих найславнійшим є діло іспань-зигго домінікана Николая ємерика. Той монах був інкві-тифором 40 літ. Своєю діяльність провадив він в часі пон-зніфікату пять панів. Безуслівно мусів він докладно інати всі права, після яких поступовано тоді в судах квізиції.

(Дальше буде.)

Хто є ворогом

поступу і просві

(Інше.)

В житю товарискім жадають св'ященники сліпого підда-ня ся їх поглядам, бо в про-тивнім случаю квіта з їх приязнею. Не любять ба-чити самостійних поглядів на яку небудь справу і то-гді п'янують: хрунем, без вірним, масоном, шубрав-цем і т. п.

На кождім кроці знеохо-чують нарід до інтелігент-них людей, гудять науку св'їцку кажучи, що она провадить нарід до вічної загуби. Не хотять признати що еслиб не наука, то днес не булоб ані фабрик, ані жадного промислу, та що люде стоялиб все на однім ровени. еслиб не було фа-брик, люде не моглиб буду-вати і церков, ані парохіаль-них домів, деби наші отці могли вигідно проживати і казби долярами напихати. Не раз буває, що якийсь ві-льнотумний свідомий чоло-вік не хоче признати радції зарозумілому духовнікови, тогді той, через свою особи-сту уразу, викликає завзя-ту боротьбу, щоб св'їцкого противника знищити цілко-вито, хочби то було получе-не з найбільшою шкодою для народа. Через свою зарозумілість упевняють себе, що суть провідниками про-св'їти і науки, хотя в сути річі підтримують темноту. В найменшій квестії су-спільній не забувають єгомо-сді о своїм становищу в цер-кві і старають ся застосу-вати і удержати тоєж у св'ї-цких справах.

Всегда і на кождім кроці хочуть відгравати ролю ав-торитетів, голосять свою не-омильність а завзято висту-пають тоді, если хто ставить їм які опозиції або уваги. Така не властива амбіція потягає за собою той наслі-док, що люди з жалем на-смівають ся з зарозумілих єгомосців, если не впрост до очий то за їх плечима, виказуючи їх недоуцтво. Нема такого чоловіка на ку-ли земській, котрий посіда-би знане у всіх галузях на-уки, тим більше жаден св'я-щенник не має того надзви-чайного дару.

Що тикає ся теології, св'ященник може бути грун-товно ознакнений і ніх-то не старає ся йому о тім перечити, але є цілий ряд таких наук, що „півголов-ки недоучені св'їтські“ сто-яють о ціле небо висше від наймудрійшого єгомосця. если котрий св'ященник не розуміючись на річах хотів-би розправляти сам о тім чого не знає, то цілком при-родно може паразити ся на посьміховиско, перед кот-рим певно не оборонить йо-го ані реверенда.

Св'ященники наші дума-ють що признатись з їх сто-рони до якого небудь мен-шого знаня у відношеню до інтелігента св'їтського було-би то соромом і понижало би се їх вартість в очах народа. Не можна сказати щоб наші св'їдомі сили були цілковит-то успосіблені ворожо до церкви хотя би саме тим, що церков централізує нап-нарід на чужині. Св'їдомій-ший елемент є тільки тоді

“SOJUZ”
Published Every Thursday
—by—
“SOJUZ” PUBLISHING COMPANY.

СВОГО ОФІС:

пованя. “Оли сьв'я York.

зле відправив Богослу-або говорить лиху пропо-відь, то се є річ єпископа, але если св'ященник у всіх напрамах відносить ся не-тактовно або комусь виря-джує кривду, се значить що оказавсь злим чоловіквм в суспільности і за його зле-поступоване кождий св'ї-домий чоловік має повне право п'янувати. Тут в А-мериці критикуєє презид-дента если що злого робить, критикують послів, губер-наторів і ніхто не уважає сей поступок за зле хоч ті особи далеко поважнійші за на-нимають становиска, стала чого-ж тим самим правам ма-має підлягати духовенство? еслиб наші св'ященники зах-их нехали свою зарозумілість ла-лишили до праці на поли є-кономічній св'їдомі св'їтскла сили, тоді много пожитку а-принесли би для народної справи.

Коли св'їдомий чоловік має відміннійший погляд на св'їт і жите як св'ященник і хоче працювати для добра народа, тоді св'ященник е-сли не чує ся в змові випо-вісти здорову критику то не тільки що не повинен пере-шкаджати такої роботи, але ще і підпомагати такому ру-хови. Взявши під розвагу теперішню борбу партійну, хто-ж дав перший почин до сего і хто властиво сотворив се лиху як не зарозумілість попівска, котра дала добрий доказ своєї праці і напобили тільки лиха за т.

літ, що сотками літгник своє направляти. Вічно і. що нам треба молодіж-св'їщати бо в них ле-будучність народа, але п-тав-за фарисейство в тім, та-они перші, котрі не хочуть бачити свого меншого брат в щоб трохи прозрів, та од р-чив жите. Помимо вса-їх надужить, котрі дїа-По-при закладано буре іром-них фондів, які мали 15 пт-виключно посв'ячені на образоване молодіжників о став ся еще Народнимітет. і щож з того? Коли конвенції ходило, що

лити заемогу для лять Т. учеників, то перший в. „По-пив зарозумілий уг'їначай кий піп, котрий отвер „Боя-сказав свою гадку пер 30 січ-легатами „щоб не спр-ти ч. ли і не виховували се ул. в-дук. “ Чиж і тут в-переходить всякі гариші! зарозумілість і дис-в Нью-попівський. Сотки фак-м сво-ще можна доказати як-п па-зумілість попівска в єніє. виступає проти просв-вни всякого поступу, за ш-півчу-темний нарід сотки л-своєю мусів покутувати. то до-

Думаю, що в-ежно їх-міють свій обов-го по вечер-з'муть за зле, г-ть ся забава з-кілька уваг, бо-суть одиниці, і-каз любови до є-дірігенцією-ті властиво не-од. вечером. рають ся знищ-у: Анна Су-тнів, котрі на-айківська, Те-приваждать. І-Евгенія Вац-пінмуться, щ-пхаліна Зару-і-мілі як вуйко-тазня Шкіль-е-(котрий всюди-зська, Н-В-мостійно гамує) зська, Н-ру-ними був конець-Анна Бог-ль-аболоти. Йо-

...от пер-
...вуйко угнивец-
...нехай буде застосова-
...них тих кілька слів:
Христос учив нарід любити,
І за нарід Христос страждав
А ви грабуєте осьвіту
І те, що Бог народови дав.
І. Тарасович.

ДОПИСИ.

Неварк, Н. Дж.

Хвальна Редакція!

Коли люди, той я попри-
них сьмію просити Вас о
поміщене від мене пару слів
в Вашій чесній часописи.
Перед святами заїхав я до
Неварку з Гогден, Вест Вір-
джинії, аби пошукати собі
подруги життя. В старім кра-
ю не багато цікавився я на-
родною політикою, та про-
світню роботою, бо був
за молодий. Але приїхавши
до Америки чотири роки то-
му назад, бував найбільше
в Пенсильвенії, потім в Вір-
джинії. Мав я нагоду читати
всі рускі часописи в Амери-
ці, але над Вашу газету, не
найшов я ні одної, аби так
щиро і отверто писала прав-
ду, та відкривала людям о-
чи, бо всі другі газети, се
суть льокомотиви, які тяг-
нуть за собою і в собі лише
такі товари, які суть потрі-
бні понам галицким, угор-
ским та російским. Ваша
часопись стоїть безсторонно
не кидаючись ні на кого ла-
йкою за дармо, а коли кому
допече, то угодіняє факта-
ми і має повну рацию.

...дво рано пішов я до
...лицької церкви в Не-
...рище. В часі богослуження,
...іакар в проповіді між
...шим таке сказав: „Не-
...дїть люди днес на пред-
...ставлене, яке дають „від-
...ступники“ бо вони відсту-
...пили передне від святаго
...тапи, потім від біскупа, а в
...решті відступили і від Бога
...— говорив — хто в таке
...ке свята дає представ-
...а, а це за забавою.“ Ка-
...що хто поважить ся пі-
...та то „зборище“ того ви-
...чить з церкви і заклене.
...думаю собі, не знав би я
...Н, що в Неварку Русини
...ть представлене, питаю
...дий, де воно буде, тай
...зали мені, а я погостив-
...сь дниною між краями,
...чером пішов на представ-
...не „Страйк.“

...Дивлюся, а галя битком
...повнена людьми. Всі з
...лю гарненько розмовля-
...ли, та ждуть, коли корти-
...пїнесе ся. Між гостями
...о багато і тих, кого я ви-
...в католицькій церкві, та
...знаю що з ними „вдіе“
...Макар. Може бути що за-
...не, та пропадуть бідня-
...смолі на віки, але мен-
...Я вірую, що Гос-
...ля не в попівських
...осьмий годині ве-
...нялась куртина і
...представлене. На
...гупали актори од-
...ми і з правдивою
...ю вдачею і знаєм
...одну яву за дру-
...оляли м.
...всьяке зхарактеризовані
...зито. Кожний з
...грав свою ролю
...чно, що здавалось не
...воно діяло ся справ-
...ицким Поділю під-
...ку хліборобів.

І. Д. Сас, ілюстров дьяка,
кацапа з так до вдачею, що
присягбись, що то був прав-
дивий старої дати дьяк з Га-
личчини. П. Г. Романків від-
давав ролю окомана, галицко-
го пілманка дуже вдачно.
П. М. Мельник представля-
ючи жиди арендаря, розсьмі-
ював публіку так, що деякі
дами відвертали лиця від
сцену, щоб не захоріти від
сьміху. П. В. Варніцький в
ролі жандарма зхарактери-
зував „правдзівего“ слугу
галицкого старости, правди-
во по жандармски. Хлопці
школярі: П. І. Горичун і І.
Продик так сьміло та гарно
віддали свою ролю, що публі-
ка раз по раз витала їх о-
плесками. П. А. Іваншин
знаменито вивязав ся зі сво-
єю задачею в роли академи-
ка Семена. П. М. Співак
відіграв знаменито піяка
Івана. П. Г. Роскош в роли
Матія. І. Паньків в роли
Николи і Слободяник в роли
Василя вивязали ся похва-
льно.

Всі три панночки, як: К.
Заяць, С. Кундзельська і С.
Базарнічка в ролях: Васили-
хи, Настуні і Марусі грали
як правдиві акторки.

Довідався я, що згадані
актори вивчили ся свої шту-
ки в протягу двох неділей. З
того заключати мупу, що ті
актори могли б сьміло лучи-
читися і знаменито відігра-
вати і найтяжші ролі в рус-
ких штуках. Вони дійсно
кромі признання похвали не
заслужують на критику, бо
я видів уже багато штук тут
в Америці, але жадна еще
не була так гарно відданою
як „Страйк“ сими актора-
ми. По представленю всі го-
сті заколядовали „Бог пред-
вічний“ потім заграли музи-
ка і молодіж бавила ся.
Часами сьпівали деякі пісні
які не конче вдачно вдали-
ся. А я подумав собі: Госпо-
ди милосерний, чи не добре
я зробив, що пішов тут ме-
ж люди, побачив гарну
штуку, заколядував, заба-
вив ся, чим мав цілу ніч си-
дїти в хпті між п'яними ка-
толіками, та набратися на
три дні болю голови. Ні,
сказав я сам до себе, сим
Господа не образив я, а мо-
же і скористав дещо зі зна-
комства з добрими людьми
при добрій забаві. Все таки
як би не се представлене,
був би я може вернув без
дружини в Вест Вірджинію,
а так, чей труди мої прий-
млені і я у двійку поїду в
околиці, майнів.

Здоровлю Читачів Союза
Гр. В. Лукач.

Keokee, Va.

До дому Русина Ілька
Терпилевича на Святий Ве-
чер прийшли два англійські
хлопці. В дома були тільки
жена і старший чоловік і
хотят хлопці добували ся
до дверей, ті боялись їх впу-
стити до хати. На той час
вертав домі Ілька з товари-
шами і застали Англів пер-
ед хатою. Один з Англів
привитав Русинів вистрілом
з револьвера, однак не уш-
кодив нікого. Опісля приви-
тались і разом увійшли в
хату. Англів, що мав при-
собі револьвер, стрілив в
стіл а відтак міряв до при-
сутних. Декотрі поутікали
а прочі старали ся утихоми-
рити п'яного Англів. Сей

відповів, що на „Christmas“
належить ся стріляти. Всі
розійшлись, а Русин Василь
Рудик удав ся до другої кі-
мнати на спочинок. За ним
пішов Англів і стрілив Ба-
сплеви в груди. Відтак по-
чав втікати зі своїм камра-
том. Василь побіг до брата
і розказав що Англів стрі-
лив до него і втік в ліс. То-
ді брат пустив ся за ними в
погоню і зловив Англів за
карк і за руку, в котрій три-
мав револьвер. Другий Ан-
глів почав ратувати свого
камрата і в тій шарпанні
стрілив еще два рази до Іва-
на і ранив його в ногу.

Однак Іван не тратив при-
томности і кріпко тримав
противників. На його крик
прибігло більше Русинів,
відобрали Англів револь-
вер, а Івана занесли домі.
Рівно-ж надбігли три Англів,
забрали напастників у
свої руки і пісдали по ліка-
ря і поліцію.

Лікар вибрав Іванови ку-
лю з ноги, а Василя кулю
не міг добути і она на разі
лишила ся в грудях.

Поліція заарештувала на-
пастників. Скваер списав
протокол і 1. лютого с. р.
відбуде ся судова розправа.
Англів, два брати Василь і
Іван і свідок Ілько Терпи-

левич мають явити ся на
розправу під загрозою 100-
дол. карн.

Свята, — кажуть наші —
„раз в рік“ тож треба і по-
зволити собі, щоб пам'ятати
Різдво.

Т. Починок.

Вже виїшов з друку

Збірник

Радикальних і Січових пісень.

Ціна одного примірника
15 центів. За 1 долар виси-
лаємо 8 примірників. адре-
сувати так:

J. Sluzar,

435 East 6th St., New York.

„Союз“ самостійна наро-
на часопись, видає інкорпо-
рована Спілка на уділах з за-
порукою 5.000 дол. Спілка
ручить і запевняє, що ча-
сопись напця буде виходити
точно кожного тижня в че-
твер, буде сьміло і безсто-
ронно боронити інтереса а-
мериканських Русинів, і що
всьякі справи, котрі входять
в обем редакції і читателів,
буде залагоджувати сумлін-
но і точно.

Близші ірформації інте-
ресованим подає редакція
„Союза“, під ч. 166 E. 4th
Street.

DR. RICHTER'S PAIN-EXPELLER

Чи Ви нездібні до праці?
Спробуйте
PAIN-EXPELLER.

Він принесе Вам скору полеху майже
зараз по першій натертю. Він подає знаме-
ніті услуги при ревматизмі, невралгії,
подагрі, звихненнях, потовченнях і усіх до-
легливостях, котрі лічуть ся сильно діяю-
чим лікарством.

Дістати можна у всіх апте-
ках по 25 і 50 центів.
F. AD. RICHTER & CO.,
215 Pearl St., New York.

Telephone 3615 Orchard.

Dr. B. Hohenberg,
608 East 6th Street,
NEW YORK.

Знаток у всіх мужеских, жі-
ночих і літнячих слабостях.
Він був лікарем в відецьких інститу-
тах і в нью-йоркських шпиталях і на-
був велику практику у всіх хоробах.
Особливу практику посідає в операці-
ях. Родимці, если потребуєте лікарської
помочи, удавайте ся з повним довірем
до него.

На 6 ул. має свою власну аптеку.
Урядові години: від 8 до 10 рано; від
1 до 2 по полудні; від 6 до 8 вечером. В
неділю цілий день.

JACOBS BANK AGENCY,
38 Canal Street,
NEW YORK.

\$7.00 тільки сей тиждень
через воду до РО-
ТЕРДАМУ.

\$12.00 до ГАМБУРГА,
БРЕМЕН і АНТ-
ВЕРПЕН на шіфах експре-
сових при легкій занятю
тільки для мужчин. По ін-
формації пишїть на поданий
адрес:

JACOBS BANK AGENCY,
38 Canal St., New York.

Tel. 1700 Orchard.

Dr. I. C. WEINZWEIG
ДЕНТИСТА

66 Second Avenue,
Betw. 3d & 4th St., NEW YORK.

Лічене зубів без болю
після найновішої ме-
тоди. Вставлене \$3.00.
Письменна гаранція, найду-
ше заобов'язане ся.
Години урядові: Від 9 рано до
8 вечером; в неділю від 9 рано до
3 по полудні.

Дрібні оголошення:

як пошукуване знакомих,
оголошення балів, представ-
лень і т. п., друкуємо в
„Союзі“ по ціні 25 цент. за
один раз. Гроші треба по-
силати наперед.

„Магазин убрань“

М. БАРОНСЬКОГО.

Продає готові убрания по
низьких цінах, притім кож-
дий може розмовитись сво-
єю рідною мовою так, що ні-
коли не може бути обдуре-
ний, а кожне закуплене у-
бранє гарантує фірма.

M. BARONSKY,
109 Canal St., New York.

Konrad Rossner,

продає і купує
направляє і виміняє
нові і уживані
меблі

Також направляє по низь-
ких цінах печі і кухні.

524 East 5th Street,
Betw. Ave. A & B, NEW YORK.

На продаж

2 фелони з епітрахилем і
наручницями:

1 чорний (жалобний) 51
цалів довгий, 73 цалів ши-
рокий - - - - \$24.00

1 зелений 55 цалів довгий
і 55 цалів широкий \$35.00

Упрашає ся писати в тій
річн на адресу:

S. S. „Sojuz“
166 E. 4th St., NEW YORK.

РЕДАКЦІЯ „СОЮЗА“

пошукує людей, котрі заня-
либ ся збиранем передплати
і оголошень до нашої часо-
писі.

Близші ірформації пода-
ємо листовно.

Назвиска уповажнених а-
гентів будуть оголошені дру-
ком.

СІГІДЕ! Народна драма
в 3-ох діях. Ціна 40 сот. Ви-
силає ся що найменше 5
прим. за 2 корони — 50 цт.
М. Грабчук, Чернівці, ул.
Паньська 18.

Просить ся всіх інтере-
суючих читателів, щоб вся-
кі правдиві вісти в їх око-
лицях як: про житє і рух Ру-
синів, добру роботу і-т. п.
надали до нашої редак-
ції, а тим самим спричинять
ся до більшого заінтересова-
ня нашої часописи.

Редакція радо поміщує
дописи, що дотичуть ся жи-
тя нашого народа, як також
розвідки вольної теми, окрім
дописей о особистих нападах
і інтригах не угрунтованих
важнішими причинами.

Календарі
„ЖОВНІРА“
і други
НА РІК
1909
по 30 центів
в почтових
марках.
Купуйте у:
M. J. MURIN,
326 Nepper-
han Ave.
Yonkers, N. Y.

Telephone: 1686 Orchard.

Dr. Edward John Bero,
РУСКИЙ І ПОЛЬСКИЙ

ЛІКАР

Урядові години: Від 8 до 10 рано,
„ „ „ „ 1 „ 2 поноч.
„ „ „ „ 6 „ 8 вечер.
В неділю отворено до 12 в полудні.

58 East 7th Street,
Betw. 1st & 2nd Ave., NEW YORK.

Братя Русини! Наша двадцятлітня діяльність на Американ-
ській землі, наша двадцятлітня праця між
Славянами, наше двадцятлітнє існуванє, під-
час якого вище сто мільон доларів перейшло через наші руки, є
наибільшим доводом що фірма

P. V. ROVNIANEK & CO.,
є сполягливою, сталою, чесною і довіря гідною.

ЕСЛИ посилаете гроші до краю,
хочете уложити гроші до банку на процент,
хочете купити або вимінити заграничні гроші,
если потребуєте шіфкарти до краю або з краю сюда;
если маєте до вирівняня складові справи в старім краю або тут;
Зголосїть ся з повним довірем на сталу, сполягливу фірму,
найстарший християнсько-славянський банковий, і нотарі-
яльний заклад в Америці.

Листи адресуйте на котру небудь з наших канцелярій:

P. V. Rovnianek & Co.,
25 Ave. A, New York, N. Y.

612—614 Grant St., PITTSBURG, PA.
305 N. Water St., CONNELLSVILLE, PA.

В Времени маємо своїх заступників: Кареш і Стоцкый.

Илия Розенталь
Руский адвокат, 13 ПОВЕРХ
E. ROSENTHAL,
302 Broadway, New York.

УДІЛОВА ДРУКАРНЯ „СОЮЗ“
166 E. 4th Street, New York, City
приймає всякі роботи, що входять в обем
друкарської праці.
Припоручену роботу виконує ся на час і по
можливо низькій ціні.
Приймає ся також замовлення з провінції.
Поручаємось
В. Сарич, Завідатель.